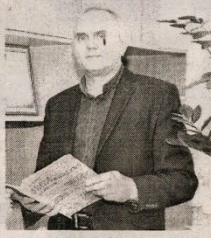

Вода – це джерело життя та стихія водночас

Олег ОВСІЙЧУК очолює Сарненське управління водного господарства з жовтня минулого року, утім, у професійних питаннях почувався як риба у воді, відверто говорить про важливість галузі та не приховує її проблем. Професійна діяльність Олега Аркадійовича завжди була дотичною до природного середовища. Раніше він працював у лісовому господарстві на посаді головного лісничого Рівненського природного заповідника. Потім – директором КП «Зелений край» Сарненської районної ради, а звітні перейшов за контрактом в Управління водного господарства. Нині там трудяться 160 працівників, які невдовзі святкуватимуть професійне свято. Тож про специфіку їхньої роботи, основні завдання й обов'язки запитували в них.

«Наша робота – це виконання завдань, поставлених державою, зокрема агентством водних ресурсів. Серед них забезпечення потреб населення та галузей економіки у воді необхідної кількості й нормативної якості, регулювання, відтворення та охорона водних ресурсів, забезпечення контролю за раціональним використанням водних ресурсів, впровадження заходів щодо запобігання шкідливої дії вод, ліквідації їх наслідків. Окрім того, здійснюємо комплекс організаційно-технічних заходів зі збереження й утримання в робочому стані інженерної інфраструктури державних меліоративних систем і для безаварійного пропуску весняної повені та паводків», – розповів керівник.

Сарненське управління водного господарства здійснює діяльність на території двох адміністративних районів. Галузь за останні роки приступила до проведення реформи водного сектора. Остання з них – це перехід до басейнової структури управління за стандартами країн Європейського Союзу, запровадила в Україні з минулого року. Як наслідок, відповідно до наказу Державного агентства водних ресурсів України від 24 січня 2018 року до Сарненського управління водного господарства приєднали реорганізоване Рокитнівське управління водного господарства. Внаслідок чого при Сарненському УВГ утворили відокремлений підрозділ Рокитнівська експлуатаційна дільниця.

«Вода – це джерело життя та стихія водночас, – каже Олег Овсійчук, наголошуючи на важливості водогосподарської галузі. – От саме зі стихією ми стикнулися 16-17 травня». Практично з перших днів паводка УВГ приступило до контролю, моніторингу ситуації. Працівники постійно брали заміри рівня води на встановлених точках, вивчали динаміку. За отриманими даними, піку він досягнув 25 травня. Нині пік паводку спав, а коли зовсім зійде вода, проведуть обстеження всіх споруд і меліоративних систем, щоб приступити до ліквідації наслідків.

Керівник пояснює, що заздалегідь попередити паводки неможливо, тому головне бути до них готовими:

– Щорічно проводимо обстеження захисних дамб, споруд для виявлення недоліків і ліквідуємо їх. Зокрема підсипаємо дамби, ремонтуюмо споруди. Але саме цей паводок показав, де слабкі місця. Не було катастрофічної загрози, був другий ступінь готовності – річка виийшла з берегів на заплаву.

Багато залежить від проходження паводку взагалі по басейну. Якщо мала річка впадає в Случ, Случ у Горинь, Горинь у Прип'ять і так далі, утворюючи басейн, то підпір води відбувається з низин. Щоб бачити, як змінюється рівень води, зв'язуємося з колегами нижче за течією, так би мовити, й тоді визначаємо, як у нас йтиме ріст чи спад.

За словами Олега Овсійчука, востаннє так піднімалася вода в 1989-му. А всю систему створювали 40-50 років тому, тож термін її експлуатації фактично закінчився. За цей час відбулося зношення гідротехнічних споруд. На сьогодні є більше 700 км меліоративних каналів, і їх майже всі треба відновлювати. Це значить, що необхідні капітальні ремонти, реконструкції, внесення змін у проекти, які були раніше. Цього вимагає час. Проте, на жаль, зараз галузь не в змозі профінансувати роботи для нормального функціонування всієї системи.

Сама меліоративна мережа поділяється на внутрішньогосподарську й міжгосподарську. Колись це були колгоспна й державна відповідно. Після розпаду СРСР колгоспи передали внутрішньогосподарську мережу сільським радам. «Нині стикає-

Машиніст автомобільного крана
Анатолій БЕРЕГОВЕЦЬ.

ся з проблемою, що ця система не обслуговується. Колись у колгоспах працювали оглядачі, споруди доглядали, а сільські ради не мають такої структури. Мені здається, така передача була помилковою. Доцільніше було б зробити все в одній власності, збільшивши штат і фінансування», – ділиться думками Олег Овсійчук. Як доказ, наведемо факт: Сарненське управління водного господарства має право проводити обслуговування внутрішньогосподарської мережі згідно з укладеними договорами на платній основі, але поки жодна сільська рада до них не зверталася.

Не залишив без уваги Олег Аркадійович і проблему діаметрально протилежну паводкам, але значно глобальнішу – зневоднення території. У 1950-80-х роках проводили інтенсивну меліорацію, наслідки якої дають про себе знати зараз. «Тоді ніхто не думав, чи треба річці болото, їх осушували. В нас 17 малих річок, які впадають у Случ, утворюючи її басейн. Вони підживлювались саме від боліт. Річки спрямили, зробили їх більш швидкоплинними, тобто збільшилась інтенсивність збору талих і дощових вод», – розповідає фахівець. Відтак падає рівень ґрунтових вод, міліють канали, «горять» поля. За-

Електромонтер Семен ДЕБЕЛІЙ і машиніст насосної станції ЛЕОНЧИК.

тримати воду теж неможливо, бо пересохне річка, яка має притік із малих річок і каналів.

Знизилась і пропускна спроможність вододій. Під час останніх дощів випало не менше трьох місячних норм за декілька годин на великих територіях. Спочатку набиралась мала водойми, болота, канали, а потім вода ринула в річку. «Згадайте, яким було русло Случа колись і скільки пропускало води. З роками утворився піщаний острівець, тоді почав заростати чагарником, а тепер там куші. Коли вода хлинула, а русло не могло її пропустити в такій кількості, це призвело до підняття рівня».

На думку Олега Овсійчука, зневоднення території – це глобальна проблема не лише України чи Полісся, а всього світу. Зупинити цей процес вже неможливо, але в силах людей переглянути своє ставлен-

ня до природи, екології. «Скільки зараз спливає сміття в річках, пластику, пет-пляшок... Забиваються гідроспоруди. Оглядачі їх постійно витягують. Ну неже оглядач – це приборальник? Прибирати за іншими не його обов'язок. Є структури, які контролюють ці території. Хотілося б бачити їхню роботу частіше на таких об'єктах, і не тільки водних. Усі хочуть, щоб меліоратори та працівники водного господарства зробили все ідеально. Але хоч би яким професіоналом був лікар, якщо пацієнт не купить ліки, він йому не допоможе. Тому потрібна співпраця з сільськими радами, ОМС, місцевими жителями», – наводить приклад.

У Сарненському управлінні водного господарства працюють інженерно-технічні працівники, лінійний персонал, зокрема оглядачі, машиністи насосних станцій, а також робітники. Тут є ремонтно-механічна майстерня, база, де обслуговують техніку, екскаватори, крани, легкові автомобілі, бульдозери. Помітили, що з технікою переважно працюють чоловіки, які віддали УВГ не один трудовий рік, а от в адміністрації більше жінок. Молоді у штаті, на жаль, небагато. Є навіть інженерні вакантні посади. Фахівців не вдається знайти через низький рівень заробітної плати.

Через паводок організація зазнала чималих збитків, тож після стабілізації ситуації застали працівників у клопіткому робочому процесі. Техніка, машиністи насосних станцій тут, виглядала помітно старенькою: Нові вони востаннє отримували 11 років тому. Щовесни працівники знімають наоси на обслуговування. Один із них якраз збирали електромонтер Семен Дебелій, який працює в УВГ п'ять років, і машиніст насосної станції з 14-річним стажем Леонід Леончик із Чемерного. Познайомившись також із машиністом автомобільного крана Анатолієм Береговцем. Житель Ярнівки досвідчений майстер, який із технікою на ти, адже трудиться тут 29 років. А машиніст екскаватора Петро Крамарчук розповів, що працював на ліквідації наслідків паводку.

Машиніст екскаватора Петро
КРАМАРЧУК.

Тетяна КОЛЯДИЧ.
Фото Василя СОСЮКА.